

PERŽVALGA.

— „U-ko“ korespondentas iš Kalvarijos, Suvalkų gub., tvirtina jog valdžia prisakiusi karės viršininkams neimti tų lietuvių į karę, kurie kuom nors prasizengė prieš valdžią, t. y. teip vadinamų politišku prasikaltėlių. Redakcija prierašė patėmijo, kad ji abejoja begu tas butų tiesa. Bet abejot nereikės jeigu pajieškosime faktų. Štai lietuvis Kazys Škevyčius, nesenei kamuotas per zaudarus už nulaužimą šventam varpeliui kotelio, tapo paimtas iš Vileišio spaustuvės Vilniuje ir priskirtas prie 158 zapasnyjų batalijono. Dr. Matulaitis teipgi nemalonum buvo valdžios akyse, o vienok valdžia jį išvežė į karę.

— Iš Šiaulių, Kauno gub., rašo į „U-ka“, kad tenykštė sulenkėjusi jaunuomenė pradėjusi susiprasti savo tautystę ir mokintis lietuviškai. Apigailina rašėjas tik tą, kad jaunuomenė nesusitelkia į ratelius, ir sako, kad daugelyj kokių užmanymų mergaitės turi daugiau drąsos ir iniciatyvos. Kuopelėms, žinoma, but lengviau platinti vienodos pažvalgos ir supratimas tų tiesų, kurių jauni lietuviai turi prieky savęs. Vienok gerai nors tiek, kad lietuviai taps lietuviais.

— Inž. Macejauskis, tas kurs Rygoj įkurė savo knygyną, pareikalavo nuo mūsų S-mo L. A. geroko skaitliaus Kriaušaičio gramatikų. Beabejonės kad šių gramatikų ir visi lietuviški knyginkai daug pareikalaus, nes mes savo kalboje ikišiol geresnių dar neturime, o pareikalavimas ant jų Lietuvoje bus labai didelis. Kunigai Amerikos labai tą gerai suprato, kad užsimanė pušę egzempliorių to svarbaus veikalo išvilioti nuo S. L. A. mainais už kitas S-mo knygas, kurios daug menkesnę turi vertę, ir kurių visur jau yra pasklidę. S-mui pelnas iš to

bus nemažas. Gaila tik kad S-mas neapsiėmė pagaminti tolesnes tāsos tos gramatikos — sintaksio. Butų buvęs bent jau pilnai jo vieno atliktas svarbus darbas.

— Po užrubežinius laikraščius vaikščioja paskala, buk carui pervaziuojant Vilnių metę kas į jo vagoną dinamito bombą; ji eksplodavo, bet carui nieko blogo nepadarė.

— Cenzuruojamieji laikraščiai pranešė iš Vilniaus, jog išėjo jau pirmi numeriai lietuviško kasdienraščio „Vilniaus Žinios“. Tačiau lietuviški laikraščiai (Amerikos) matyt dar negavo sau nė ant parodos to laikraščio.

— Baltstogėjėjosi byla apie užmušimą tyrinėtojaus Grodzienškio. Išlausinėta net 86 liudininkai. Prisaikintieji tiesariai visus penkius apskųstuosius nuteisino.

— Pribuvo Vilniun naujas general-gubernatorius Freze, kurs jau čia apsigyvens randyti tris Lietuvos gubernijas: Vilniaus, Kauno ir Gardino. Jam pribuvus tuojaus pas jį apsilankė visi valdininkai-civiliški ir kariumeniški, dvasiškijos: katalikų, stačiatikių, liuterių ir žydų, o teipgi žemiečių valdininkai. Freze kalboje į juos pabrėžė tą pamatinę savo politikos mislę: „melskimės vienam Dievui ir tarnaukim vienam carui“.

— „Liet. Laikr.“ praneša, jog kunigas Ambrozevyčia Vilniuje rašas dviejose kalbose (lietuviškoj ir rusiškoj) trumpą gramatiką, kuri busianti „dėl uredininkų“. Tas pats kunigas, apart gauto pavelijimo išleisti mėnesinį laikraštį „Bitininkas“, dar rupinąsis gauti leidimą išleidinėt laikraštį „Sviesą“.

— Amerikoje kunigai lietuviai galutinai sulipdė savo „Katalikišką Tiesos Draugystę“. Sunku pasakyti, ką veikta dr-stė. Apart inkvizicijos „bedieviškiems“ raštams, rodos

kito siekimo dr-stė sau neturės. Nesenei „Saulė“ patalpi no akvą protokolą nuo visuo meniško susirinkimo lietuvių kunigų Newarke, N. J., kur įvyko pabaigiama užmazga K. T. Dr-stės. Ten sako, kad dr-stė „rupinsis žymesnius prasimanymus, tvirkinanczius katalikiška visuomene“ („Saulė N. 2). — Argi tad dar maža yra tarp mūsų viengenčių katalikų ištvirkimo, kad jo pasirupinimui net dr-stės tveria si?... Inkvizitorium lietuviškų raštų išrinkta p. Brandukas, „Kataliko“ redaktorius, kuriam visi raštai bus pristatomi už dyką. Jis sušnipinėjęs kokius „negerus“ raštus, griaujančius Petro uolą ir klebonijas, praneš dr-tei. Dr-stė pasirupis tuos raštus ir jų autorius pakloti po giliotinos peiliu. p. Brandukas gi rašo: „Dr-stė gis szv. tikėjimą ir sudys visus tuos žmones ir rasztus, kurie tikėjimu niekys, iszparodydami lietuviams, kokie rasztai yra blogi, o kokie nekalti“. („Kat.“ n. 1.) — Žiurėkite, prisieis blogai ir rodytojams bei kritikoriams raštų. (Cia jau teks ragauti p. Branduko botago ir kunigams, kurie iš sakyklių ir savo laikraščiuose, skirsto lietuviškus raštus į „blogus“ ir „nekaltus“). Kaip pamislini, tai užeis labai sunkus laikai: čia Pennsylvanijos gubernatorius Pennypacker žada šaudyti redaktorius, o K. T. Dr-stė parengė lietuviškiems raštams giliotiną... Bet „nuspakajikit, o išvyskit, jog tas yra“ — O. Kunigų nerangumas, o Pennypackerio prijundimas prie obolienės, daleis mums tankiai iš-po jų cenzuros išsprukti...

— Philadelphijos lietuviškos draugystės padarė gana puikų pavyzdį lietuviams kitų kolonijų: 8-ios iš jų išskyrė iš savo tarpo po 3 delegatus ir sudavadijo teip vad. „Komitetą savitarpinio lietuviškų dr-ių sudo“. Sudo uždavinys — tai-

kinti visų tų 8 dr-ių, tarp sąnarių iškilusius vaidus. Sąnariai susivaidiję turi pirmiau pasiskųsti sudui savam, ir jeigu jo ištarmė nesitenkins, tada tik galės eiti į valstijos sudą. Sudą sutverė 19 vasario 1904. Per metų laiką jau buvo nuspręsta 4 bylos. Sudo sekretorius, V. Daukšys, prisuntė mums spaudintą to komiteto raportą, iš kurio matoma, kad užlaikymas sudo per metus tekaštavo 4 dolerius! Už tą tapo nuspręsta 4 bylos, arba kiekviena byla po 1 dol.! — Jeigu žmonės visur pareitų į tokį išmintingą sumislą, tai perstatyt reikią sau, kiek šimtų dol. sučėdytų nuo visokių lupikų! Už tą sumą galima butų atlikti milžiniški darbai del pagerinimo darbininkų buvio.

Vienybės skaitytojams

Visi „Vienybės“ skaitytojai yra užkviečiami atnaujinti prenumeratą ir sykiu prisiųsti užvilktą skolą, idant perrašydami skaitytojus į naujas knygas adresu, sykiu ir juos įrašytumėm, kad gautų visus numerius ir neturėtų pertraukos skaityme.

Iš Lietuvos.

Joniškis, Kauno gub.

(Ištrauka iš laiško). Mielas drauge! aš tavęs neužsiviežiu prašyt pinigų, juk ir teip jau tu man daug davei, bet žinai kaip man sunku yra išgauti nuo motinos kokią kapeiką ant knygų. Ji yra dievuota ir už necenzuruotas knygas vienval mane uja ir bara. Piktintis su ja nenoriu ir teip kenčiu...

Gromatas pačioje jau perstojo atidarineti, jei tik nestoros esti. — Ar jau turit Amerikoje savo prezidentą? — Apie karę pats žinai geriau, nes mūsų laikraščiai teisybės nerašo. Girdžiam, kad ruskiui blogai

einasi. Šįmet pas mus šaukė ant liosų dukart daugiau už kitus metus. Daugelis išbėgo Amerikon, ir mažne pusės paskirtų prie traukimo kortelių neprišaukė. Kariška vyriausybė užtai baisiai apmaudauja ir ima į kareivius net ir ubagus, koliekas, aklius, raišus, — suglaboja ir gana. Aplinkiniai jaunikaičiai šįmet traukė liosus jau nebe Joniškyj, bet Šiauliuose. — Girdėjom kad Vilniuj iškilęs maištas. Ir iš mūsų krašto varė visus policeiskius malšyti to maišto, bet visi bijojo ir nėjo. Iš Šiaulių radosi kokie 3 ar 4 ukvatnikai, bet sėdant į trukį kažikas juos skystimu apdegino. Kaltininko nesuradę, nes mažai ir tejiškojo. Ko norėjo to ir gavo. Ir mes kaip buvom Pumpenuos, tai tik nuo 9 valandos ryto pradėdavo dirbt ir nuo 4 popiet, saulėj dar augštai esant, paleizdavo jau nuo darbo. Mat bijojo, kad patamsoj kas per langą kokį načelninką nenudėtų... Beržėnų Antaną Šepkiuką nudarė į kareivius. Jis turėjo antro laipsnio davadus (ligotą); bet šįmet atidavė visus turinčius antro laipsnio davadus, ir dar net pritrukus pažymėtam skaitliuj, rinko ir iš pirmojo laipsnio davadų (pirmos ligotos). Šįmet labai mažai kas iš pašauktųjų bepaliko. Doktorus iš apielinkės teipgi išvarinėjo į karę. Išvezė iš Gruzdzių „didįjį“ ir Joniško Tumą. Sako, kad ir kunigus kai kuriuos bugdinę (pvz. Gruzdzių jaunąjį ir Joniško kleboną; juos jau ir šaukė kur ten, bet ikšiolei dar jie tebėra namie). Po valsčius renko aukas ne tiktai pinigais, bet ir drabužiais: ima marškinius, kelines, kailinius, pirštines ir tt. Turbut caras jau nebeturi kuom aptaisyti savo kareivių, o da karės vis neužbaigia...

K. J.

Iš Škotijos, Mossend.

6 lapkričio p. m. pas tautietį P. Strakalaitį atsibuvo krikštynos jo dukrelės. Cia buvo susirinkę gražus burelis aplinkinių lietuvių. Jiems besilinksminant ir besišnekučiuojant aš pasiprašęs balso, pasakiau trumpą prakalbą, kur kiek galėjau, papasakojau apie mūsų brolius kankintinius ir apie nedorą caro valdžią. Klau sytojai labai atydziai klausėsi ir dusavo; buvo keletas senesnių, vargusių po caro letena, tie net pradėjo verkėti. Pabai gus kalbėt visi svečiai pradėjo ploti delnais ir šaukti: „te gyvuoja tautiškas judėjimas“, „te gyvuoja tėvynė Lietuva ir jos darbininkai“, „težuva carizmas ir milicija“. Paskiaus užmaniau paaukauti kankintiniams, ir sumėtė, kas po kiek galėjo, viso labo 14 šilingų 6 pen., kuriuos sutikmui su svečių noru pasiūnė su šiuomi į „V. L.“ redakciją. (Vardai kitoje vietoje R.). Toliaus dar buvo vėl kalbos ir dainos. Dainuojant „Verkiu naktyj šaukiu dieną, tu Lietuva mano miela“ visi pritarė. p. Čerke vyčius deklemauvo „Yra šalis kur upės teka“, „Ne tas yra didis prieš ką milijonai“, „Ar žinote, broliai, kas puošia mus Vilnių“ — kas visiems labai patiko. O. Pautienienė pa dainavo teipgi keletą dainelių. Šeiminkas ir svečiai tuom susirinkimu labai užsiganėdino. — Malonu būtų, kad visur lietuviai teip smagiai ir su nauda tautos laimui atliktų savo pokylius. K. Kondratas.

Lietuvio Socijaldemokr. Partija.

Visos pasaulės darbininkai, eikit išvien!

Jauniems kareiviams *)

Caro valdžia nori jus paimti į kariumenę (vaiską). Jai šįmet reikia daug daugiau, negu

*) Patalpinamė iš nuorašo nuo proklemacijos, prisiūsto mums iš „Darb. Balso“ redakcijos. R.

kitais. Tolimoj Mandžurijoj liejas dabar kraujas nekaltų žmonių. Jau nuo pradžios karės žuvo arti 200 tukstančių kareivių. Caro valdžia dar nenori nusileisti Japonams. Ji dar gruda vis naujus kareivių pulkus į Mandžuriją. Daugelyj vietų pašaukė jau zapasnuosius, — visi baisiai inirtę, nežinojo ką bedaryti iš apmaudos; kitur zapasniejie ir jauniejie kareiviai puolė draskyti krautuves, monopolius, mušti žydus. — Atsiranda nekurie žmonės ir čionai, kursto mušti žydus, draskyti jų krautuves. Ner už ką mušti žydus; ir juos teipgi kaip ir mums vargina caro valdžia, ir jiems dabar reikia eiti į kariumenę, vaziuot į Mandžuriją. Jau dabar yra daugelis susipratusių žydų darbininkų, kurie eina prieš caro valdžią ir visus ponus — ne skiriant ar tai žydas, ar lietuvis, ar rusas. Gana neapykanti tos ant žydų! Juk ir jie yra mūsų artimais, mūsų broliais; mūsų gi priešai — caro valdžia ir visi ponai, piniguočiai. Jaunikaičiai! Vietoj kad mušti žydus, draskyti krautuves, kartu susitarę su žydais darbininkais užpulkit ant policijos, ant tų, kurie kursto mušti žydus.

Parodykite savo priešams — caro valdžiai ir ponams piniguočiams, kad jūs einate išvien prieš juos. Atminkit, jaunikaičiai, ką truputį aplamdę, siųs ir jus į tolimą Mandžuriją, skerstų nieko jums nenusidėjusius japonus; atminkit, kad tik išnaikinus caro valdžią nebebus tokių baisių karių, nebereiks tarnauti kariumenėj; atminkit, kad stodami į kariumenę jūs tik palaikot caro sostą — ir nestokit į kariumenę.

Jeį jausta, kad pas jus yra spēka ir gera sątaika, atsiskykit visai eit į kariumenę; jei to negalėtumet padaryti, tai visgi nestokit; slapstykitės po apygardę, lėkit į užsienį. — Šalin karės! Šalin kariumenę! Šalin caro valdžią, kuri pra-

dėjo dabartinę karę! Tegyvuoja laisvė, lygybė, brolystė visų žmonių!!

Panevėžio Lietuvių Socijal-Demokratų Par. Organizacija.

Šis-tas apie patrijotizma ir meile tautos.

„Lietuva“ N.38 p. m. paminėjus apie Koščiūškos paminklą, Chicagoje lenkų pastatytą ir tik ką atidengtą, su „gėdos raudoniū“ už „išsišokimą nepašauktų ir nesubrendusių lietuviškų patrijotų“, priveda žinią Chicago Tribune paduotą. Štai ta žinia.

„Besididžiudami, buk Koščiūško buvęs lietuvis, ir besiskųdami, kad jujų tautiečiai nėra užprašyti dalyvauti apėigose atidengimo paminklo, vakar (subatoj, 10 d. rugs.) lietuvių delegatai stengėsi perkeisti tos iškilmės programą. Komitetas, reprezentuojąs 9 (? R. — Tą kriukutį pastatė turbūt „Lietuvos“ Red., abejodama, o gal stebėdamosi iš tokios fatališkos, burtinikiškos skaitlinės. Š.) lietuviškas parap. ir 30 tukstančių žmonių, atsilankė pas advokatą G. Height ir apreiškė, kad Koščiūško buvęs lietuvis, todėl ką lenkai galį turėti bendro dalykuose pastatymo jam paminklo? Visi, girdi, lenkai iš pasviečio, net iš Lenkijos tapę užkviesti, bet lietuvių nėra paminėta programe nė vieno. „Ar negalėtumėm mes išgauti in junction?“ užbaigė savo skundus lietuviški delegatai. Advokatas atsakęs, kad savo pasiskundimus jie darą per vėlai, kadangi jau visos ceremonijos atidengimo paminklo esą parengtos ir jų perkeisti jau negalims“.

Atkartojau visą tą žinią, nes labai jau ji charakterizuoja mūsų patrijotų pasvaigimą. Įdomu ne tas kad saujelė „nesubrendusių patrijotų“ išsišoka reprezentuodama visus lie-

tuvius, — šiame atsitikime — visus Amerikos lietuvius (dagi paskirstytus į 9 parapijas). Tai jau nenaujiena. Štai paveizdai. Musų klėrikalų partija gyvai užsimanė pritraukti prie savęs Lietuvos bajorus su visais jų — anot D-ro H. Gierszyńskio, — „lekajiškais titulais“ ir herbais, — na, ir šaukia juos visų „lietuvų balsu“: eikit šią, priemus, o pamatysit, kaip jums bus gerai: pasodinsim jus į Lietuvos kerčią, atiduosim jums jos vadžias, o panelėms ir ponioms „bučiuos rankas“ musų tamsios, užuotos moterėlėsvarguolės, — eikit, eikit šią! — Panašiai padarė ir laisvamanių partija, kada vardan visų lietuvių išsiuntinėjo visiems Europos valdonams skundus ant Maskolijos valdono.... Ir nežiurint ant to, kad „Varpas“ savo laiku ir priminė, paveiklė protesto, kad nepadoru, ešą, vienai kokiam lietuviškai partijai dengtis visų lietuvių vardu, šimet klėrikalai patvirtino savo „lietuvų balsą“ išleisdami brošiūrą: „Vienybė ar separatizmas?“, o laisvamaniai žadėjo carą paduoti į Haagos „miravą“ sudą (dyvai, kam dar į Haagą važiuot, kadangi „miravi“ sudai yra pačioj Lietuvoj...) Bet šitie klėrikalų ir laisvamanių išsišokimai dar visgi turėjo šioki-toki platesnį, kad ir utopišką, tikslą. Dabargi, dar nežinomos partijos „delegatų“ išsišokimas, vardan visų Amerikos lietuvių, su noru paveržti nuo lenkų lenkiško patrijoto paminklą, tai visai suprostituto proto darbas ir su tuo reikia kovot... Delegacija nuo devynių pavietų... argu parapijų ir 30 tukstančių lietuvių yra tuom įdomi, kad, prie visų savo karščiausių norų, pasirodė pasiutusiai nerangi. Laukė paskutinės dienos... „pakutą iki smert atidėjo“, už tai ir „išganymo“ neapturėjo.... Na, o kad būtų pasiskubinę, gal būtų ir laimėję, t. y. būtų

palengvėję jiems kišeniai, o advokatas tikrai būtų laimėjęs....

Nors „Lietuva“ išsitarė, kad šitas atsitikimas, „kiekvienam doram lietuviui turįs iššaukti gėdos raudonį“, tai vienok aš, turiu prisipažinti, to nedatyriau. Nedatyriau ne dėlto, kad aš bučia ne doras. Ne! Juk jeigu jau teip turėtų but, tai žmogus visas paraudonuotum, lyg burokas, arba turėtum numirt iš gėdos. Jei nežinanti musų pašaliečiai ir pamislytų blogai apie visus lietuvius, įtikėdami keliems jų pseudo-reprezentantams, tai, mano nuomone, mums ner ką apie tai rupintis ir drebėt už aš šmeižimą musų tautos garbės. Ant galo ir tą garbę butume seniai įgiję, kad butume jos nejieškoję, nes tik nužeminti bus išaugštiti. Čia ne paradoksas ir ne pamokslas apie „pakarą“: yra tai padėjimas, pasilieka tvirtu ir po nudengimui nuo jo misticiškos paklodės. Ir ištikro. Musų tautos korifėjai, eimaudami, kad ta tauta mažai zinoma svetui, kad ją musų kaimynai nepamini, panegirikų jai neskelbia, — paskutiniaisiais metais pradėjo vesti propagandą apie praplatinimą Lietuvos garbės. Lietuvos... o galų gale tik taijų korifėjų garbės... Jie šaukia: reikia išleisti svetimoj kalboj knygą apie lietuvių tautos pakilnybę, reikia garsintis svetimuos laikraščiuos, protestuot prieš lenkus, kad prie jų prisidavė musų tautiečiai: Mickevyčius, Kasčiuška, ir tt. ir tt.; tegul atiduoda mums Kasčiušką!... Reikia dėl didesnės garbės prisitraukti bajorus!... Nuo tų visų rėksmų tautai (reikia suprasti: žmonėms, liudžiai) nė šilta, nė šalta. Jai reikia lietuviškų gerų mokyklų, — nėra. Tad leidžia vaikus į svetimtautiškas mokyklas, iš kur išeina svetimtaučiais, užmiršę prigimtą kalbą ir tankiai aršiais Lietuvos priešais. Tokiu budu mu-

sų tautos pamatas — liaudis — apleistas nyksta, trupa, tuo laiku, kada jos mylėtojai — patrijotai, pasistatę ore kopėčias lipa ant jos kraiko uždėti liuru vainiką! Tegul lipa — turi „valną valią“, — bet tegul nerugos, jei liks izoliruoti ore, lyg Tvardauskis... Tauta nė su jais, nė be jų neprazus. Nes kaskarts vis daugiau atsiranda žmonių, kurie pats įgiję apšvietimą, sėja patyka šviesos grūdus po minią, nereikalaudami dėl savęs klegančios garbės, matydami minioje ne kudykius, bet lygius sau žmones, ne mažesnius už save brolius, tik apleistus tamsybėje ir nuvargintus, kuriuos stengiasi pakelti iš to tamsybės ir vargų dumblyno, ir parodyt kelią į tiesą ir laisvę, ir lygybę. Tuo keliu einant, nėra pasiputėlių, nė nusizėminusių, nėra ranklaižiauvių. Broliai — taigi lygūs. Šalyn iš jų tarpo su gerbais, su pompa, glamonėjimais savo brolio, idant jam jungą uždėti! Naujos gadynės tautoms nereikia skelbti pramanytos garbės: joms reikia mokslo, apšvietimo, nes tik šviesoje svietas galės pamatyti garbės vertus tautos darbus ir tada, niekeno neprašomas, jis pripažis jai vietą eileje civilizuočių tautų. Mokykla — tai šaltinis padorios garbės. Sakau: „padorios“, nes ji nesimeta svetui į akis, kaip anoji „klegančiojibarškančioji“, nepašauktų ir pašauktų „patrijotų“ pramanyta, garbė, kuri lyg kekšė prezentuojas prieš svieto akis, ir dėlto tampa paniekinta, išjuokta... Drauge su ja laibun ir jos skelbėjai išjuokti. Tegul musų visuomenė greičiaus pamato, kad jau ir lietuviškas, teip sakant — išliuosuojamasis patrijotizmas, stebiasi ir ilgainiui pavirs į „paskutinę prieglaudą dėl metelninko („scoundrel“) — kaip pavadinę patrijotizmą tulas anglas (Johnsohn). Tegul pamato, kad ir pas mus pradeda

atsirasti ne vienas „ir patrijotų patrijotas ponas Iskarijotas“, arba „patrijotas savo tėvynės ir biaurybė (merzawiec) savo gyvenimo“ — kaip pasakė maskolių satyrikas, Šėdrin.

Kaip pažinsim tokius „patrijotus ponus Iskarijotus“, tai nereiks mums dėl jų raudonuoti, kaip ir daugybei pirmievių maskolių neprisieina raudonuoti iš gėdos dėl augščiausio patrijotizmo Romanovų, Meščerskių, Bogdanovičių, Plevių!

Viskas, ką čia kalbėjau, lytisi ne tik musų patrijotų, bet ir lenkų, ar kitų. Patrijotizmas, matyt, baigia savo dienas. Ir kitaip buti negali. Nes kada visos tautos noroms — nenoroms eina į vienybę, patrijotizmas tą vienybę ardo; kada ekonomiškos sąlygos nepermaldaujamai spiria varguolius į klesinę kovą — patrijotizmas sėja tarp tų varguolių antagonizmą, šovinizmą ir kitokius biauoriosios rūšies „izmus“, idant tokiu budu atitraukti juos nuo tos klesinės kovos, kuri teip ne miela tiems, kurie nor ponaut ant „mažučių“ savo brolių; kovos, kuri juk turi privest prie tikros liuosybės, lygybės, brėlystės, — prie socializmo. Ir apspanginti varguoliai, vietoj tos tikrosios kovos, piaujas tarp savęs, įtaisydami Maskolijoj tankiausiai žydų skerdynes, Amerikėje negrų linčjavimus ir tt. Tai vis patrijotizmo darbai! Patrijotizmo, kartais su priemaiša tikėjimiško fanatizmo.

„Nėra žodžio teip prostituiruoto, kaip žodis „patrijotizmas“, — pasakė liordas Rosebery Edinburgo universitete da 1880 metuose: — „Jis priverčia tylėti ir kalbėti, veikti ir neveikti, įsikišti ir susilaikyti“. „Jis pastumi prie milžiniškumo, prie pasiaukavimo savęs, prie užmušėjistės, prie padegystės. Jis išnaujo išbudavojo Jeruzolimą ir sudegino Moskvą. Jis nudurė Maratą ir padėjo jo

kaulus į panteoną. Jis buvo gandu teroro viešpatystės ir motto dėl gilotinos. Jis stato paminklus tiems žmonėms kuriuos jis pats įmeta į kalėjimą". Ištikro, šitas paskutinis liordo išsitarymas kuogeriausia, man rodos, tiktu patrijotams, kurie stato Kosciuškai paminklus ir kurie varžosi jį. Kosciuška ne treško garbės ir buvo vadina mas net „muzikišku jenarolu". Jis nesykį savo atsišaukimuose, laike sukilimo, „su skaudulingais savo širdies jausmais" aštriai išmetinėjo baurius bajorų pasielgimus ir prispaudimus psėčių ir vaikų, kurių vyrai ir tėvai kovojo prieš „neprietečius ir kada savo narsumu pamintėną pergalę išlaimejo!"¹⁾ Vargu apsiriksiu manydamas, kad, jeigu jis galėtų savo paminklo marmorinėms lupoms prakalbėti, ne vienas jo garbintojas su prakeiksmu atsi trauktų nuo jo! Juk nemažai yra auklėjančių „nuodėmingą savimeilės ir ypatingų tikslų dvasią", dėl kurios gatavi par duoti laisvę ir laimę savo bro liu, — ir ką jie darytų, jei Kosciuška atkartotų jiems tuos ir panašius savo žodžius? Yra nekartą matyta, kad daugelis tų patrijotėlių garbina garsius veikėjus, nežinodami lemtai jų darbų ir idėjų. Viešos laisvės karžygius jie paverčia į inagius, kuriais fabrikuoja sau ypatingą garbę ir garsumą ir apimti tos „savimeilės dvasios", jie nemato ir ne nor matyt, kad tauta iš apatios nyksta tamsos ir vargų miglose, iš kurių randa sau išigą į svetimtaučių rezervuarą, kur ji kristalizuoja jasi į druską, nuo kurios musų patrijotams prisieina nemažai raukytis ir tankiai papildyt garsias kvailystes a la reprezentantai, devynių parapijų"...

Toks padėjimas ilgiau ne gali but ir jį reikia su visom

1) Tadeusz Kosciuszko, jego odezwy i raporta z objas. L. Nabelaka, wydanie księgarni Luxemburgskiej, tom II.

išgalėm naikitį griaut... Kas nor atlikti naudingą dėl tautos darbą ir neor tapti rėksniu reacijonierium ir atzagareiviu, tai, atkarfoju, tegul netriūbija svetur apie tautos butus ir nebutus prakilnius darbus, o tegul daugiau pasidarbuoja tautos namuose; vietoj daryti stebukus — kelti iš numirusių senus tautiečius, tegul atkreipia atydą ant gemančių ir užgimsenčių tautiečių, ir tegul pakelia nenuilstantį šauksmą: „Pradinė mokykla!" nes ji yra visų šviesių dalykų pradžia; be jos — nieko...

Š-vis.

Politiszkos žinios.

Politiszki saivaitės nuotikiai.

Amerika. Šios šalies geležinkelių trustai turi beveik visą valdžią savo rankose: jų draugai ir agentai sėdi beveik kiekvienos valstijos tiesdarysčių įreidnėse, o teipgi ir pačiam kongrese bei reprezentantų kambaryj. Jie tveria tokius įstatus, kurie geležinkelių veikmenei (bizniui) duoda neaprubėžiuotą laisvę su skriauda visuomenės. Tas traukiasi jau nuo daugelio metų. Nesenei prezidentas Roosevelt pasiskelbė, buk norįs suvaržyti sauales geležinkelio magnatų, su tverdamas tam tikrą tarpvalstijinę komisiją dėl padarymo revizijos kelių veikmenėj. Ar tas padarys kokią svarbą tokiame minėtu trustų įsigalėjime, ar tik parodys tuščia reklia ma iš prezidento pusės — kurs tokį budą perdėm vartoją, — matysime. Trustai išnaukinti nėra galima ir net nereikalinga. Reikia tiktai sucentralizuotą industriją perduoti į visuomenės rankas, o išnyks privatiški krėvėjai lobio. Bet Rooseveltas ir kiti jam panašūs, per kitokius akinius ant to dalyko žiuri.

Rusija. Gandas eina, buk ministras vidurinių reikalų, Sviatopolk-Mirsky, padavęs

carui atsisakymą nuo savo vietos, motyvuodamas rezignaciją tuomi, kad jam nemalonu turėti užėmus tokį postą, kurs neatsako jo pažvalgom — t. y. davė carui suprasti, kad jis keršija už neišpildymą jo liberališkų projektų. Tas pats gaudas tvirtina, buk Mirskio vietą užimsęs M. Vitte, dabartinis ministerijos pirmsėdys, kurs, žinoma, taptų vyriausiu Rusijos kancelierium ir reališku valdonu šalies. Pridurt reikia kabėse, kad jis yra caro numylėtinis ir toji sala, ant kurios išliptų visi biurokratai su caru susidaužius į revoliucijos uolas despotizmo laivui. Jis yra žmogus — biskį liberalas, biskį konservatas, o abelnai — senas ir guvus politikierius. Bet tos permainos dar neįvyko nors menama esant tik dienos klausimu.

Nuolat iškyla tai šen tai ten sumišimai pačios Maskolijos centruose, o Lenkijoje tai abelnas įtužimas ant valdžios virte verda. Keliose vietose išardė kaimiečiai tiltus ir sugadino gelzkelius, kad sulaikyti traukinius, išvežančius zapasnuosius į karės lauką. Smolenske iškilo maišatis tarpe rezervistų: 3,000 minia griežtai atsisakė sėsti į traukinio vagonus. Pašaukta buvo rata kareivių. Bet rezervistai šoko priešais kareivius ir kuom papuolė įnyko juos mušti. Palipta buvo šaut, ir 200 rezervistų kruvini sukrito. Baku apielinkėse siaučia sumišimai jau nuo 26 gruodžio. Ten jie iškilo pavidale straiko, bet greitai prisidėjo tekmė ir prieš valdžią. Iš pradžių, straikieriai išdinamitavo daugelį dirbtuvių ir mąšinerijų, o dabar eina imtynių su policija ir zandarais. Šeip jau beveik visoje Maskolijoje žmonių nervai įtempti iki augščiausio laipsnio, ir neapykanta prieš biurokratiją auga ir auga.

Prancuzija. Kombes ministerija turbut nepoilgo turės

pulti. 10 sausio deputatų kambarys išrinko sau pirmsėdžiu povilą Doumer, kurs Kombes'o politikai jau daug sykių bandė užkirsti kelią.

Vokietija. Į Berlyną pareina žinios iš Laisvų Valstijų Kongo, butent jog iškilęs tenbuvijų sukilimas ir aprikonai išmušę visus baltveidžius, tarpe tų ir daugelį misijonierių.

Panama. Apie 10 gruodžio čia pasirodė geltonasis drugys. Nuo tos baisios ligos jau dikčiai išmirė panamiečių, ir ji dasigavo net į amerikonų abazą, kur yra stoveinė komisijos ir darbininkų, kasančių kanalų. Čia apsirgo ir tuojuo pasimirė pati John'o Seger, sekretoriaus vyriausios inžinerijos. Seger su lavonu pačios sugryžo Amerikon. Lavoną paėmė New Yorko laidoriai, o jį patį sulaikė prieplaukos kvarantinėj, nes pasirodė, kad pradžia drugio jau turi ir jis pats.

KARĖ

Maskolijos su Japonija.

Žinią apie pasidavimą maskolių japonams Porte Arthuro Kuropatkino abaze dažinojo daug vėliaus, negu telegramai praskambėjo po visas šalis, ir net jau Peterburge visiems buvo žinoma apie likimą nelaimingojo garnizono, kuomet Mandziurijoje maskoliams pranešė patį japonai, bešvėsdami jubilicijas tos pergalės jų vienžemiečių Porte Arthuro ir leizdami į orą popierinius žalčius; ant žalčių buvo aprašyta kas atsitiko, ir maskoliai sugaudami juos nukritusius iš oro savo pusėj, perskaitė parašus ir pasidalino su visu abazu taja liudna žinia. Baisų ji padarė įspudį! Visus prislėgė kaip koks akmuo. Vieni meldės, kiti keikė japonus, dar kiti gailavos, kad negalėjo išliuosuoti apgultų savo vienženčių, iš kurių tukstančiai prazuvo.

Portas Arthuro pilnai perėjo į japonų rankas. Sulyg gen. Nogi apyskaitų visas japonų grobys susideda iš šių dalių: 50 gintuvių, 576 kanuolės (armotos), 82,879 bombų, 30,000 kilogramų (apie 2,000 pudų) parako, 35,352 šaudyklių, 1920 arklių, 4 kariški laivai, 2 kreiseriai, 14 kanuolėžių laivukų, 10 garlaivių ir 35 mažesnių valčių. Apskaito teipgi kad visas maskolių garnizonas turėjo 50,000 kareivių.

Burius maskolių kareivių japonai varo į naujai pastatytas geležinkelio stotis, kartais atstumo nuo Porto Arthuro iki 15-20 mylių. Ten juos sodina ant specialyškų traukinių ir veža į Dalny, iš kur gabens vandeniu Japonijon. Tuomtarpu kiti buriai traukia į Portą Arthuro,—buriai inžinierių, mechanikų, sliesorių, dailydžių, kalvių, prastų darbininkų ir kulių (nešikų). Čia šarpiai eina darbai: vieni rankioja iš žemės ir prielaukų minas, kiti valo, tvarko griuvesius, treči mieruoja ir pašo plianus naujiems budinkams, triobėsiams, tvirtynėms. Žodžiu, ką vieni per tiek laiko stengėsi pridaryt kuodaugiau sia blėdžių, pragaišties, išsiždymų,—dabar kiti vėl taisys, vėl dės naujus milijoninius kaštus, vėl slėgs mokesčiais žmones. O po kokio laiko gal vėl viską nunaikys kardas ir ugnė; gal vėl lies kraują tūkstančiai vargšų... Teip tai dedas vardan civilizacijos...

Neseniai pribuvo Paryžiun admiras Dubasov, sąnarys maskolių komisijos apie šiaurinių jurių prietikius. Jis pranešė, kad išvaziuodams iš Peterburgo turėjęs pašnekėsi su caru, kur jis išlėstęs carui visą netikumą dabartinės rusiškos pasilikusios laivynės, kuri anot adm. Dubasov, „yra ne laivynė, bet seni baldai“. Caras išreiškęs tą nuomonę, kad su Japonija reikės susitaikinti

ant laiko, perleidžiant jai visą net Mandziuriją, o tuom pertraukiu subudavoti naują laivynę ir pradėti karę iš naujo. Tokios nuomonės esą ir didesnė dalis caro rodininkų.—Tai mat koki saloniniai plianai. Bet jie yra pašomi ant vėjo. Atsizadejus iš geros valios Mandziurijos juk nebebus jokio preteksto kabintis prie Japonijos, o teipgi tuokart jau bus palaidos rankos ir kyniečių, kurie be abejonės eis su japonais gindami savo bendrus interesus. Priegtam Japonija savo laivynę iki to laiko irgi galės padidinti, o Maskolijoj revoliucijiniai elementai gal išgriaus despotizmo ir pamatus...

Maskolija formaliskai pranešė kitoms viešpatystėms, kad Kynija ruošiantis prie abelno sukilimo, ir kursto ją pasirūpinti apginti savo interesus ir ten esančius valdinius. Ženklius tokio pavojaus ji nurodo vien tik kyniečių pasielgimuose laike karės maskolių su japonais. Anot maskolių, kyniečiai daug sykių sulaužę sekretoriaus Hay patiektą sandorą, ant kurios pasirašė beveik visos šalys, neišimant nė Kynijos. Kyniečiai, girdi sulaužę neutralitetą prietikiuose su laivu Riešytelnij; pavelydami japonų laivinei naudoties Miaotao salomis, prigulinčiomis kynams; nuolatinėms kontrabandoms į japonų abazus iš kyniškų portų; pasidavimais kyniškų kareivių į japonišką armiją ir parsisamdymais plėšikų užpuldinėti ant maskoliškų transportų. Tie Maskolijos nusiskundimai ir kurstymai kitų šalių prieš Kyniją, nerado niekur rimto apsvartymo nė paremimo. Ypač kad Japonija daugelį panašių skundų turi ir priešai Maskolijos sulaužymus neutraliteto.

„Vienybės“ redakciją telefonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

Dalis darbu.

¶ NEW YORK. Jau du mėnesiai kaip straikuoja 125 mergaitės—kudikiai, dirbę tuloje popiernyčioje miesto dalyje vad. East Side. Straikierius kudikius remia žydų amatnikų draugija ir žydai socialistai. Sustrąikavo delei numazinimo mokesčių ant 10%, kur kudikiai gaudavo ir teip tik po \$3,00 už tukstantį padarytų popieros dėžučių. Pirmiaus jie dirbo pavieniais, bet pakeitinus savininkams popiernyčios numušti mokesčius, susitvėrė į uniją.

— Tulas T. Starret, sąnarys Building Trades Employers Ass-n, New Yorke, skundžia savo draugiją už padarytą suokalbių su budaudinkų unijų vadavais, kad daugiau apiplėsti namų savininkus. Sulyg to suokalbio išseina teip, kad žmogus, noris pasibudavoti namus, negali pasisamdyti sau daidydžių pigesnių, nes kontraktoriai su unijoms yra padarę neva trustą, prašalinantį konkurenciją, pigesnių budaudinkų gaut nėra galima. Ir nors kontraktoriai su unijoms dažnai piaujsi patį tarp savęs, vienok jų tarpe trustas egzistuoja jau nuo desėtko metų ir kontroliuoja budavonės prekes labai šiurkščiai. Sakoma teipgi, kad ir kitų miestų budaininkai, paėmę pavyzdį nuo newyorkiečių, teigi tokius trustus sutvėrė.

¶ MACON, GA. Farmeriai ir auklėtojai medvilnės visoje valstijoje daro skaitlingus susirinkimus ir tariasi ateinančiuose metuose visai medvilnės nebeauginti: labai daug jos šįmet prigamino, o perkupčiai ant turgaviečių prekių nenuvažina, taigi ir iš auklėtojų nebešperka. Desėtkai tukstančių žmonių pritruks darbo, jeigu tokie jų sataravimai įvyks.

¶ POTTSVILLE, PA. Readind Coal Co. įtaisė anglekasių kur-

sus. Čia yra išguldoma apart abelno priemanumo prie kasyklių darbo, lekcijos dėl t. v. mainierių. Tas, žinoma, senei jau buvo reikalinga įvesti prie visų kasyklių. Darbininkai apsipazinę su savo darbo ypatybėmis tankiai išvengtų didelių nelaimių.

Iš Amerikos.

V e l i š l i n d o s u
c e n z u r a .

Pennyylvanijos gubernatorius, Sam. Pannspacker, dvejus metus praleidus vėl užsiimanė padaryti šioje valstijoje įstatymus, varžančius liuosybę spaudos. Užpernai jis butinai reikalavo nukapoti galvas pašytojams juokingų karikatūrų, o šįmet pataria sušaudyti redaktorius, pajuokiančius jo ypatą. Ikišiolei dar nesimatė nė vieno laikraščio, kurs būtų tokiam padukusiam plianui pritaręs, priešingai: gubernatorių ir jo užmačių kiekvienas sumaišė su dumblais ir visai išjuokė. Beabejonės tas despotizmo išgama su šiuom užmąnymu atsieks tą, ką atsieks su garsiuoju savo „spaudos apynasriu“ (press muzzle).

P l a k s v y r u s .

Paskatinti per prezidento Rooseveltto metinį pranešimą, galvočiai Columbijos Distrikto sumislijo įtaisyti vietas dėl plakimo vyrų, apskųstų mušime pačių. Smarkuolius areštavos, nugabės į kalėjimo kiemą ir čia akyvaizdoje daktaro, policmonas atliks egzekuciją... Brrr! kaip pamislini į koki barbarizmą mus veda mūsų civilizatoriai. Jau ir caras šįmet per manifestą rykštes panaikino, o čia jās pradės vartoti laivoje Amerikoje. Veidmainiai, veidmainiai! Atiduokite vargdieniams visą jo uždarbį, kad jis galėtų žmonišką pragyvenimą turėt, tada nebus šeimoniškų nesutikimų ir muštynių. Duokite miniai apšvietimą, o gėdos stulpus statykite tū var-

gdieniams, bet jų patį sau, nes tarp jų ištvirkimas didesnis yra nuo perteklių, tuometarpu vargšai graužiasi tik už nepriteklus pinigų, kuriuos jų nuo jų susiglemztiat!...

**Senatorius
prigavikas.**

Portland, Ore., federališkas augščiausias sudas turi ant savo rankų nepaprastą bylą. Byla būtų paprasta, nes einasi apie apvogimą valdžios izdo, bet nepaprasti vagys, nes jie užima... senatoriaus ir reprezentanto vietas. Vienu žodžiu apskustas senatorius Sav. Valstijų John H. Mitchel ir reprezentantas Binger Hermann, draug su George Sorensen, buvusiu Oregono šerifu, užėmimus privatiškų kyšių ir pardavimo valdžios laukų, kuomi apvogė valdžią ant daugelio tukstančių dolerių. — Džiaugkitės, valstiečiai, turėdami Vašingtono tokius savo valdovus.

Mūsų misijos.

Amerikos misijos, skelbiančios Dievo tiesas po visas šalis, šįmet susideda iš 10,222 stovėnių, rėdomų per 3042 misijonieriu. Misijų reikalams Amerika šįmet pašventė \$6,642,890. — Mūsų kultur-tregeriai geriau padarytų, kad už tuos milijonus nupirktų badaujančiams New Yorke, Chicagoj ir k., bedarbiams šiltus apvalkalus ant žiemos ir nupirktų pečius su angliais dėl pasišildymo. Šiltos šalys Aprikos yra be jų mokslo daug laimingesnės, negu Amerika.

Linčiamiai.

Metinės apyskaitos linčiamų parodo, jog šįmet po visą Ameriką tapo nulinčiuoti 87 žmonės, iš kurių 82 pripuola pietinėms valstijoms ir visi jie negrai. Mississippi linčiamų buvo 18, Georgia ir Arkansas žėdnoj po 17. Beveik penktadalis nulinčiuota už prievartavimą moterių. — Teipgi praneša apyskaitos, jog įstatymiškai šįmet myriop nubausta 116, sulyginant su 123 1903-se metuose.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Paterson, N. J. Pasirodžius korespondencijai Seno Jaunikio 48 N., „V. L.“ ji padarė didelį įspūdį ant mus miesto lietuvių. Šokom tuo prie vieno prie kito, klausinėdami, kas galėjo padaryt tokį netikėtą nesmagumą mums? Bet tuo ji suradom. Štai jis — p. V. Raškevyčia; bet vėl blogai: jis sakos, kad nerašęs. Gaila! o tai butum smagiai pavaišinę jį „žandiniais“ Nedovanai, jis tą nusimanydamas, prizadėjo atšaukti ją ir padarė 52 N. „Vienybeje L.“ p. m. nors priešingai teisybei; — tas tai nieko, — juk iš bėdos. Atšaukė ne blogai, pamiršdamas, kad mus čia yra į 300, ką kalbam lietuviškai, o kita tiek, ką jau ištaujėjom, nes jau nebenorim savę vadintis lietuvišiais, bet lenkais ar gudais. Su lenkais ne bendraujam, ir ant jų bažnyčių neaukaujame, tik kai-kurie dar duodame lietuviškiems kolektoriams ant lenkiškos bažnytelės. Tiesa, kunigelis jos jau sugrižo, bet mus pinigėliai tai dingo... ir tas gerai! O ką ant susirinkimų mus draugystės gali išgirsti lenkišką kalbą ir papročius, tai ne stebėtina; ir tai šis visas, anot p. V., ne bičiulystė! (Kalba viena, dar nėra lietuviui bausim prasizengimu. R.) Męs apšviestiesni net ir už astronomus, kurie mato tik dieną „Saulę“ o naktį „Žvaigždę“: męs gi kada norim ne tik ką matom, bet ir pasiškai tom, o S. J. vadina mus neapšviestais... Yra pas mus teip pat ir 2-3 bedieviai, ką skaito „V. L.“ ir „Lietuvą“. Jei p. V. nerašė, tai kas tada rašė? Tai jau ne kas daugiau, kaip saliuoninkas, ką paupyj! O kaip, jis! Jei teip, tai daugiau neišim pas jį — teuzdaro savo vertelgystę, mums bedievių raštininkų nereikia, ir teip męs gudrus, ir tą gudrumą semiam be skaitydami „Mišių

maldas“ ir „Žvaigždę“. Ir teip męs, Patersoniečiai, kaip pasirodo kokia žinutė laikraščiuos, šokam šen, šokam ten, vieną pabaudžiam, kitam pagrūmōjam kerštu, pakol užsidegimo neatvėsina laikas. Teip pat buvo ir 2 metai atgal, pasirodžius žinutei „Lietuvoj“; bet niekaip negalim ir nenorim apsišviest, prasilavint prote... Nepeikiu kas moka lenkiškai ar angliškai, bet išsivadėt dėlto savo kalbos ir papročių — niekados! Ir stebėtina kaip gali užmiršti savo kalbą į 3-6 metus gyvenimo tarp maišytų tautų ir kur gali visada girdėt lietuviškai!

Ir už tiesą, ar nebutų geriau į vietą keikimo, jieškojimo korespondentų — sėdėt sau vakarais namie, skaityt naudingą knygutę ar laikraštį, tada ir tam pačiam laikraštyj rastume linksmų žinučių; but tada laisvesnis protas ir kišenėj daugiau centų.

Nelaukit kad kada ką rašyčia iš čia, nors ir penkis priverstumėt atšaukt; nes gaila laiko, o dar labiau lapų guodojamo laikraščio „V. L.“, o pagaliaus ir... savo kailio, nes neapsergėtas.

Senas Jaunikis.

East St. Louis, Ill. 31 d. gruodžio p. m. atsibuvo balius lietuviškos „Nekalto prasidėjimo parapijos, kurį surengė kun. B. Šlamas. Žmonių, ypač čia lietuvių prisirinko pilna salė; buvo ne tik vietiniai, bet ir iš aplinkinių miestelių. Ant balius lietuviai gražiai užsilaikė. J. J. Razokas padalino svečiam numerių „Lietuvos“, „Vienybės Lietuvninkų“, ir „Darbininkų Vilties“, kas fanatikams lietuviams nepatiko; bet kun. Š. nieko prieš tai neturėjo.

Pasitriusius darbštesniam lietuviams, čia tapo uždėtas „Jaunų Lietuvių Politiškas Kliubas“. Prie jo įkurimo pasidarbavo šie vyrai: J. Sa-

ročka, J. Brazys ir J. Razokas. Jeigu būtų užtekinai apsipazinusių su politika vyrų, būtų galima šis-tas su pagelba to kliubo atlikti ir dėl tautos labo (Kliubai politiškai dėl Lietuvos daug labo negali padaryti, išimant kokius piniginius paaukavimus. Bet kliubai turi plačią dirvą sau dėl darbo toje pačioje Amerikos politikoje, dėlei kurios juk jie ir susitveria. Jie gali rengti susirinkimus, ant kurių galima laikyti kalbas, diskusijas ir pašnekas apie tai, kaip tamsių lietuvių vargdienių balsai yra už šnapsuką nuperkami prieš rinkimus įvairių urėdininkų sukčių. Čia yra darbo daug ir darbo neišpasakytai svarbaus, nes netikę valdininkai paskiaus išvagia visuomeniškus izdus, kuriuos reikia žmonėms darbininkams atpildyti. R.).

6 sausio patiko nelaimė lietuvių, F. Sabutį, einant darban į mėsinę; jį pagriebė lokomotyva ir sutrupino koją, kurią prisiėjo nupiauti.

Laumės Vaikas.

Glen Carbon, Ill. Neperseniai šiame lietuvių kaimelyj buvo apsigyvenę kelį geresni lietuviai, kurie tai ir sutvėrė S.L.A. kuopą, bet dabar kuopos turbūt nebus, nes vietiniai lietuviai nieko apie tautos reikalus ne žino. *J. Pašalinis.*

So. Louis, Mo. Vietiniai lietuviai gyveną pasklidę viso se šio didmiesčio dalise; dirba įvairiose dirbtuvėse šio miesto. Turinčių tautiškas idėjas yra gal kokie 2 lietuviai, bet ir tie, žinoma, dabartinėse sąlygose ne ką gali nuveikti. Yra tik vieną dr-stė šv. Kazimiero, bemaž tautiška-bemaž-tikėjimiška; užsiima vien savitarpi ne pašelpa. Yra apie 7 liet. karčiamos. Daugiau ko įdomaus iš mūsų miesto nėra pranešti. *Laumės Vaikas.*

Rockford, Ill. Šioj mažai kam žinomoj vietoj, lietuvių galima sakyti nėra. Rods, yra čia dvi šeimyni ir abidvi prieguli prie S. L. A. Iš vienučių, tankiai čia užklysta iš kitur, bet netrukę ilgai, vėl toliaus keliauja mus apleidami. Butų gerai, kad pasidaugintų lietuviškos šeimynos, o tada gal ir vienučių rastųsi norinčių apsigyventi ir butų kas galima pradėt ką nors dėl tautos labo. Turbut tai vienintelis daigtas mus vienučius gręsia nuo apsigyvenimo čia, tai gertuvių suvaržymas per miesto valdžias, pagal kurių padavadyjimo gertuvės turi but uždaramom nuo 10 val. vakare šio kiom dienom, o nedėliom per kiauras dienas. Tas juk musiškiams yra gana nesmagum ir, anot jų, bereikalingu.

Iš lietuviškų laikraščių ateina čia: „Vienybė“, „Lietuva“ ir „Viltis“. Ant tiek lietuvių, rodosi užtenka pasiskaitymo. Vienok man rupi, kad vien tik skaitymu negalima yra pasisotint; reik nors mažos (bet naudingos) organizacijos, o ypač darbininkiškos — sociališkos kuopos. Nesant daugiaus lietuvių, reik pasisotint vien tuom, kuom sugriebiama.

Tai-aš.

So. Boston, Mass. Čia nepersenei susitvėrė jaunų lietuvių muzikantų benas, kuriam tapo duota vardas: „D. L. K. Gedimino Benas. Prie beno prisirašė 20 vyrų, kurie nutarė nusipirkti žednas nuosavį muzikos įrankį ir mokyties griežt. Apart to prie beno priguli 7, kurie jau moka.

27 gruodžio jauni muzikantai buvo susirinkę ant lekcijų, o potam buvo trumpai pakalbėta apie tautiškus reikalus, kur visi išreiškė garbę naujai išėjusiam „Lietuvių Laikraščiui“. V. Kaunas priminė vargus ir ašaras mūsų brolių kol atgavo spaudą. Visi čia būvę išreiškė guodoną ir prie-

lankumą tam naujai gimusiam laikraščiui ir žednas ištarė tevyniškus žodžius pridėdami ranką prie popieros, kaip ženklą prisidėjimo prie iškovojimo spaudos.

K. Lubenas.

Boston, Mass. Čia pasiklido pranešimas busimo vietinio laikraščio „Keleivis“, kurį išleidinės A. Žvingilas, redaguos M. Paltanavyčius, o statys literas Gediminas iš Ill. „Kel.“ išleidinės kas sanvaite. Pranešime taip skamba: „Žiurėk! Žiurėk! Keleivis. „Keleivis“ nedėlinis laikraštis (gazieta), prasidės išeiti Sausio Jan. mėnesija, Boston, Mass. „Keleivis“, talpūs grazeuses Istorijas; Straipsnius naudingus dėl merginų ir moterų: „Keleivis“, papasakos gražių pasakelių ir juokų. Talpūs straipsniai apie Politika ir Politikiškas žinias. „Keleivija“ bus talpinama „Lekcijos“ Angliškos kalbos, taip kad skaitytojas isimokys netik Angliškos kalbos, bet ir visokių kitrybiu...“ Toliaus pasako, kad kaštuos 1 dol. ant metų. Padaviau išrašą be jokių permainų.

Lietuviai So. Bostono lyg apilso, tik dar dzukeliai iš Vilniaus gub. kai-kada už baro prasilieja per nosį raudoną sunką, vadinamą krauju. Rubsiuvių darbai visai sumenkėjo. Po sausio tikimės pasitaisysit. Sausio 3-4 baisiai snigo ir užpustė gatves, kad net karai sustojo vaikštinėt. — Apie Bostoną pripludo pusėtinai skaitlius knygų pardavinėtojų. Tuli iš jų nešioja viską: laikrodėlius, retežėlius, žiedus, britvas, knygas, popieras ir tt.

Perliorius.

So. Bothlehem, Pa. Darbai čionykštėse plieno liejinyčiose pradeda eiti geryn, ir pribuvē iš kitur nesunkiai gauna darbą. — Per kalėdas tautietis Juozas Garšva pavaikščiojo

per lietuvių gyvenimus ir parinko tautos reikalams aukų. Buvo daugelis tokių vienučių (nb. skaitytojų „Saulės“ ir „Žvaigždės“), kad paprašius aukų, rinkiką visai išjuokė. Vienok didesnė dalis pritarė ir aukavo. Susirinko viso labo \$5,20, kuriuos pagal aukautojų norą prisiunčiam į „V. L.“ redakciją ir paskiriam pusiau kankintiniam ir moksleiviam.

Lietuvis.

So. Louis, Mo. Visasvietinė Paroda jau užsidarė. Jeigu kas nori dabartiniam laike įeiti pasivaikščioti po parodos plečių, moka įžengos 25c., o jeigu nori įeiti į triobas, tai turi imt atskirą daleidimą į kiekvieną triobą. Kas nori pirkt kokių daigtų, nuo svetimžemių, gali gaut viską už pusę prekės pigiau, negu pirm buvo. Mat svetimžemiai nebenori namo vežtis atgabentų parodon daigtų ir pigiai pardavinėja. Japonai, kynai, italai, sugabeno savo daigtus ant Broadway ir pardavinėja per licitaciją.

F. Pauliukonis.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Atsisaukimas į Sus. L. A. kuopas.

Mieli broliai ir sesers: — ži not jau, kad pp. Valentinavyčius ir Paseckas su p. Paukščiu susitarę norėjo mūsų Sus. nuskriausti, ir jei ne Mikolainis, tai jiems tas but ir nusisekė. Aš kaip sąnarys Susivienvelyju jam tam darbe kuogeriausios kloties. Iš tos priezasties aš nuėjau pas keletą lojerių (advokatų) ir jiems išpaskojau stovį Sus-mo ir visi man sakė, kad pagal tiesas šios šalies, ta pusė, kuri laikosi „čarterio“ tiesų, turi tiesą ne tik dalį, bet ir visą Sus. turtą palaikyti. Gali net p. Radzevyčių paduoti į kriminališką sudą už nesugražinimą Sus-mui prigulinių pinigų. Jei netikite mano tvirtinimui, tai rodyju

kuopų komitetams nueiti pas vietinius savo lojerius ir trumpai taip Sus-mo stovi paaiškinti: 1) Susivien. turi čarterį nuo Pensylvanijos rando, pagal kurį žednas lietuvis, kokio tikėjimo jis nebutų, prigulintis prie Sus. turi lygias tiesas; 2) kad ant 16-to seimo pribuvo didesnė dalis delegatų, prigulinti prie tulos tikėjimiškos sektos ir norėjo prašalinti iš Sus. visus kitus sąnarius, kurie prie jų sektos nepriguli; 3) jie sukėlė didį riksmą ir priverstė kitus sąnarius apieisti svetainę ir kitur seimą atlikti; 4) p. Radzevyčius, buvęs kasierius, neatidavė pinigų, o kiti sąnariai, pas kuriuos randasi kiti turtai Sus., k. v. spaustuve, knygos, karuna (vėliava) ir tt., teipgi pasilaikė pas save. Tada lojeriai, kokie jie nebutų, atsakys, kad mes netik dalį, bet ir visą turtą galim atgauti. Jie net stebisi iš mūsų nuolankumo ir ignorancijos, kad mes taip ilgai nereikalavom mūsų turtų. Kunigai patįs gana gerai tai žino, kadangi dabar nutilo apie provą rašinėti „Žvaigždėj“. Jie žino, kad jeigu Susivienijimas norės, jie turės viską mums sugražinti, o ir provos kaštus užmokėti. Turto iš viso su spaustuve, — kurią jie manding pardavė nusitikėdami ant mus nuolankumo, — yra koki \$6,000 dol. Su tais pinigais, jeigu mes nenorim jiems juos dovanoti, galėtum nupirkti gražią farmą, ant kurios mūsų pasenę arba sužeisti sąnariai galėtų ramiai sau gyvenimą užbaigti. Aš mislyju ir tikiu, kad ir visi doresni Susiv. sąnariai tokios pat nuomonės yra, kad pinigų geriau yra sunaudoti ant sušelpimo pavargėlių, ne kaip kunigams dovanoti, kurie ir be to nuo dvasiškų ubagu invales pinigų prisilupa.

D. Sargunas.

Forest City, Pa. S. L. A.
2 k. ant susirinkimo vienbal-

siai nutarė: pp. Valentinavyčius ir Paseckas turi viešai atsisakyti nuo vedimo provos, nes kaip suprantame, jie nesielgia pagal seimo nutartus paliepimus, nė pagal S.L.A. sąnarių reikalavimus. Į jūdvių vietą skiriam pp. Kazakevyčių ir Naujoką. Teipgi nutarė, kad nesitarkit su S. L. R. K. A. iki jie neatiduos viską kas mums teisingai prigul. Galiausiai nutarė papeikti T. Paukštį, už kišimasi, kur jam nepriigul ir darymą kliučių provos dalykuose.

Komitetas 2 kuopos.

Naujai prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

Minersville, Pa. 23 kuopa.
Konstantas Savnkynas
Jokubas Kundratavyčius
Jurgis Skėma
Allegheny, Pa. 86 kuopa.
Juozupas Rupšis
Baltimore, Md. 64 kuopa.
Marė Valinciuė
Herminie, Pa. 99 kuopa.
Jurgis Gabris
Pittston, Pa. 7 kuopa.
Magdė Lisauckienė.

T. Astramskas.
S. L. A. sekretorius

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Kasos stovis.

Į p l a u k i m a i :

Pagal „V. L.“ n. 50 buvo \$500 10
Pittston, Pa. 7,80
Už parduotas knygas 70
Philadelphia, Pa. k. 16,65
S. Stočkus, Pana, Ill. sąn. 60
„ „ kankintiniams ir moksl 40
Northampton, Mass. k. 1,20
Wilkes-Barre, Pa. k. 3,00
Už parduotas knygas 15
Union City, Ct. k. 2,40
Torrington, Ct. k. sąn. ir už knyg. 2,65
Collinsville, Ill. k. 2,40
J. Zemaitis, Union City, Ct moksl. 2,00

Už paveikslo tikietus:

Per Tolubą, Pittston, Pa. 2,50
K. Brazys, Plymouth, Pa. 2,50
J. Mikalavyčia, Minersville, Pa. 2,50
J. Balcevyčia, Newburyport, Mas 2,50
V. Nagurnauskas, Baltimore, Md 2,50
J. Tamosa, Wilkes-Barre, Pa. 3,00
J. Beckeris, Union City, Ct. 5,00
A. Stočkus, Torrington, Ct. 1,75
A. Makauckas, Forest City, Pa. 2,50
J. J. Tamosa, Collinsville, Ill. 2,50
J. Endziulis, Wallingford, Ct. 2,50
K. Zorska, Scranton, Pa. 7,75

M. Jutelis, Pittsburg, Pa. 2,50
J. Segevyčia, Ansonia, Ct. 1,00
J. Klimavyčia, Foxcroft, Me. 1,50
Ambrazėvyčia, Gilberton, Pa. 2,50

Viso \$585,05

I š m o k ė j i m a i :

Mokslėiviui V. Martišiui
Ruskinio Univeis. 8,00
A. Ramanauskas, Centr. Sekr.,
algos už metus tarnystės 25,00
Už money orderį 12
J. J. Paukščiui už pasiuntimą
knygų į Prusus dėl Zauniaus 7,75
Už antrą pasiuntimą knygų
Collinsville, Ill. k. 25
Už ekspresą Astramsko
knygų iš Philadelphia, Pa. 75
Sukolekt. čekių Pittston, Plymouth,
Minersvilles, Union City, Foxcroft
— po 10 c. 50
Pačtos markutės ir kortelės 47

Viso \$42,84

Liekasi izde \$542,21

Izdin. T.M.D. J. Naujokas.

Politiškas katekizmas.

Kas supamatavo Suvienytų
Valstijų valdėjimus?

Mark Hanna, John D. Rockefeller ir Tom Platt.

Kaip valdėjimai vadinasi?

Vieni vadina republika, kiti
— politikierių sindikatu.

Kas yra jų galviniu?

Prezidentas.

Ką veikia prezidentas?

Siuntinėja kongresan telegramas, raitas pasijodinėja ir medžioja luokius (meškas).

Ar yra dar kokios valdėjimų šakos? Jeigu teip, tai pasakyk kokios?

Senatas, Kambarys reprezentantų, Standard alyvos kompanija ir New Yorko muitinyčia.

Ką veikia senatas?

Perka ir pardavinėja vertelgystes, kelia barnius prieš prezidentą, jegu tas kame priešinas; lošia „žarstikli“ ir veda vyriausią mainų pramonę.

Ką veikia kongresas?

Dvigubuoja pensijų listą, užpildo „Kongreso Peržvalgas“ ir sprendžia apie algas.

Ką veikia Standard alyvos kompanija?

Renka prezidentą ir apskelbia savo pelnus.

Ką veikia muitinyčia?

Laiko nuogandoje visą šalį laike romos; darko pramonės reikalus visada, ir duoda pavyzdį zėdnam vyrui.

Kur yra sėdėnė Suvienytų Valstijų valdėjimų?

Oyster Bay maudyklėse, Wall Street milijonierių urve ir Washingtonė.

Idant atlikti tokias užduotis, ar reikalauja prezidentas ką nors į pagelbą?

Naje, zinoma. Yra keletas vadovų ir Kabinetas.

Kas tas yra Kabinetas?

Tai yra kuopelė, parinkta iš geriausių lošikų „žarstiklio“. Kokios prievolės yra to Kabineto?

Niekados nepasitraukti iš savo vietos išimant jeigu jų tikrai reikalauja.

Iš tikrųjų, kas tad yra tos Suvienytos Valstijos: monarkija ar republika?

Ir ta ir kita. Republika šventadieniais, o monarkija per visas dienas sanvaitės.

Kodėl tad Ameriką vadina „šalimi liuosybės“ ir kiltaviryių tėviške?

Nors vadina, bet visi supranta, jog tai yra daugiau nieko kaip linksmas šposas.

(Echo. London, Ont.)

Perijodiški naujai išėjusieji raštai.

Ukininkas, tautiškai-politiškas žmonių laikraštis. Num. 11. 15 kap.

Reikale nelaisviu.

Prašalinimui pavienių ypatų daromo bereikalingo siuntinėjimo mūsų raštų pakliuvusiems į japonų nelaisvę lietuviams, šiuomi pranešame, jog mūsų yra pasiūsti beveik visi Lietuvių Socijaldemokratų Partijos išleistieji ir kitoki socijalistiški raštai; butent šie:

Jaunum. Susivaz.	3 egz.	Darb. Balsas n. 3 (16)	2 egz.
Spauda leista	3 „	n. 4 (17)	2 „
Jauniems Kareiviams	3 „	n. 5 (18)	2 „
Vorai ir musės	3 „	n. 6 (19)	2 „
Vardan teisybė	2 „	Kas priešius	1 „
Kas yra o kas bus	2 „	Ar socijalistas gali	
Iš mūsų praeities	2 „	buti kataliku	1 „
Varžytynės	2 „	Pirmyn	1 „
Užmušimas caro	1 „	Programa L. S. Dr.	4 „
Valdzios pilvas	2 „	Kas nuveiks	2 „
Augis darb. judėjime	1 „	Kas reikia žinoti	
Darb. Kalendorius	2 „	kiekvienam darb.	2 „
Karalius	2 „	Darbo diena	2 „
Kas iš ko gyvena	2 „	Ašis	1 „
Paslėpęs vilko nasrus	2 „	Vienos revoliucija	2 „
Spartakas	2 „	Komunistų manifestas	1 „
Kovoje už laisvę	2 „	Pirmos Geg. Balsai	3 „
Prie žydų klausimo	2 „	Ar yra dabar baudžiava	2 „
		Nauji metai	3 „
		Seniems kanauninkams	3 „

Pasiūsta Pranevičiui į Matsujama. Butų geistina, kad šitame dalyke, kaip ir kiekviename kitame, butų tvarka, butų zinomas pakliuvusių skaitlius ir jų padėjimas. Butų reikalinga teipogi, kad šelpimo dalykai butų atliekami ne pavienių ypatų. (Ir šiame žygyje pavienios ypatos yra siuntusios raštus, kurie mūsų jau buvo pasiūsti.

Su pagarba

J. Lizdeika.

Londonas 20. XII. 04.

Ko mums reikia?

Mūsų prasilavinusieji broliai lietuviai laužo sau galvas, ko mums reikia. Vieni sako, reikia vienybės; kiti tvirtina, kad norėdami visuotinos laimės, turime liautis girtuokliauti ir platintum blaivybę; tretį skelbia mokslą laisvamamijoj, butent vienintelį išganymą vargdienio; dar vieni mato mūsų laimę dideliuose susivienijimuose, kur numirusiam sąnariui gyvieji nuperka tiesą buti pakastu į žemę. Didžiama vienok žmonijos mylėtojų pripažįsta, jog išganingiausias žmonių išganymas—mokslas.

Ar gali buti tarp mūsų vienybė, jeigu šiandien priverstas kapitolo brolis broli išstumia iš geresnės vietos? Ar užtydęs palaima nustojus gerti svaigalus keletui, kada milijonai žmonių neturi darbo, ir neturi netik už ką gerti, bet ir už ką pavalgyt? Ar išganysime vargdienį, pertikrinę (?) jį, kad dangai yra tuščiu išmislis ir dievai, yr liguostų smegenių išsvajojimai, — o tuometarpu taip išganę jo dušią nuo dangų, kuną palikdami engti kapitolui? Susivienijimai, kurie apie gyvą žmogų nesirupina, prie gyvųjų laimės irgi negali buti priskaitomi, nes jie yra numirėlių institucijomis.

Mokslas! o ne suvartokime per daug šito žodžio! Suplyšo religijos, patrijotizmai, radikalizmai, tautizmai, — pasigailėkime nors mokslo ir neišgverinkime to augšto reiškinių į vulgarišką mokslo-izmą. Jau šių dienų mokslas, arba mokslo-izmas, mums pagamino tiek daug „didvyrių“, einančių kel klupščiais prieš aukso versį, kad prisiminus tokį mokslą net koku ir kartu daros ant širdies.

Ne mokslas mus išganys! Arba ne mokslo-izmas.

Išganys mus—*socijalizmas*.

Socijalizmo mokslas bus tyras, kaip tyra ir nepasiekta di-

dybė ir purybė gamtos. Iš socijalizmo mokslainių išeis visi broliais, prisipildę broliškos meilės viens kito. Socijalizmas suvienys viso pasaulio žmones į vieną gigantišką susivienijimą; padarys laisvais ir laisvamaniais, nes bus dingę kurstytojai tautų su tautomis, sektų su sektomis, — išnyks visoki demagogai, despotizmo ir fanatizmo išperos. Nereikės pasimirusiems pirkti vietą žemėje, nes ji prigulės visiems, kurie tik iš jos parėjo. Kaip kunams nepirks guolio ant žemės, taip dušioms nereiks pirkti dangų, nes kiekvienas apsišvietęs žmogus (o socijalizmo laikuose bus laisvas ir net priverstinas mokslas iki 18 metų) supras, jog niekas negali turėti monopolijos ant oro, ir socijalistai iš jo perkupčių tik pasijuoks.

Štai ko mums reikia, ir apie ką mums prideri rimtai ir nuolatai mislyti.

Vargomatis,

Atsakymai.

p. Žvalgui. „Ko mums reikia?“ — silpnutis. Tiesa, kad girtuoklystė atneša labai blogus vaisius. Bet ji yra tarp vargdienių ne nuo ilgėjimos tėvyne, tik nuo nežmoniško slėgimo vargų ir nelaimių, atgabenamų per nedorą dabartinę draugijos tvarką. Rupesčiai neišnyks pasiliovus žmonijai vartoti svaigalus, o tik tai tada, kada kiekvienas žmogus už savo darbą gaus prigulintį užmokesnį ir įstengs išteklingai užgaradinti visiems savo reikalams. Rupesčių galas rasi ateis įvykus geresnei tvarkai, t. y. socijalizmui.

p. Bakučiu. T.M.D. kuopų viršinių adresai nereikalingi yra garsinti per organą. Juos reikia priduoti centr. sekretoriui.

p. Bieliui. Tamista kreipkitės su skundu prie pačios Balmorės teatrliškos dr-štes,

kuri skriaudą turės atlyginti.

Allegheniečiams. Aukas reikalams Liet. Soc. Part. Am.—\$2,25, perdavėm į rankas tos partijos centr. kom.

p. Povilaikai. Iš kur Tamista sau išsvajojote, kad mes S-mui L.A. esame neprielankūs? Gal norėjote pasakyti, kad mes esame tokie centr. komitetui? Bet ir tas butų visai neteisingu. Negalite tamista mums prrodyti nė vieno iš savo užmėtinėjimų. Mes nieko neturim ypatingai prieš provos komisiją, nė prieš centr. kom., o tautiškam S-mui linkime ne tik žodžiais pasivedimo, bet dirbame dėl jo ir savo spėkomis. Tamista skundziate, kad mes įzeidėm jūsų jausmus. Nesuprantame, iš kurios pusės tai butum padarę. Matyt, kad t-ta kalbėdami apie savo jausmus, užmirštate apie mūsų. Ar t-ai išrodo, kad mums labai malonu provos ergeliai, pasidėkavojant kam užima kiekviename num. „Vienybės“ gana daug vietos visai laikraščiu nereikalingi raštai? Ar mums tas apsimokės? Pasakysite — netalpinkite! Teip, bet mes esame organu S.L.A. Kuopos mums siunčia nutarimus, mes priversti talpinti. Seimas mus užkvietė į organus, o jų seimui metas į metą sutaiso tos pačios kuopos, o ne kas kitas. Pripažinti kuopoms balsą tik dienoje seimo, o atmesti per kiaurus metus—mes nematome išmintingu. Mes prigulim nuo kuopų ir seimų, o ne nuo pavienių nė centr. komiteto. Tamista gerai tą apmąstę, pats susiprasi, kad t-tos manymai buvo be pamatų.

Isz visur.

Ant atsibuvusio žydų kongreso Frankfurte ant Menos tapo aprokuota, jog bėgyje paskutinių 20 metų iš Rusijos išėjo žydų apie visą milijoną, kurie daugiausia apsisėdo šiaurinėj Amerikoje. — Maskoliai

veja žydus svetur už tai, kurie skriaudžia pirklystėje žmones. Bet argi pasigerino prasčiokų buvys ten, kur žydų nė dėl vaistų nebliko? Ne. Maskolių burzuazai, visoki „kulačnikai“ dar labiau engia savo brolius, negu žydai. Siurbikai kursto žmones vieną rasą prieš kitą tik dėlto, kad mato busiant iš jų susipiovimo sau naudą. Jie nori teipgi žydais nusikratyti dėl išvengimo jų konkurencijos pirklystėje.

Provincijoje Vestfalijos, Vokietijoje, iškilo labai didelis anglekasių straikas. Straikan išėjo suviršum 100,000 žmonių. Kadangi unijų išdai yra beveik tušti, tai jeigu straikas ilgai užsivilktų, prisieitų darbininkams skaudžiai nukęsti priverstiną bedarbę. Ikišiolei juos apsiėmė šelpti tiejie, kurie dar pasiliko prieš darbo kastynėse; teipgi mena atsiskauti prie kitų darbų unijų su prašymu paramos.

Pajieszkojimai.

Pajieškau savo brolio Petro Rutkaus, kurs jau veik 4 metai yra iškeliavęs į Vokietiją. Pirmiau gyveno Insterburge, Tilžėje, yeliaus buvo rašęs laišką pas švogerį L. Rutkauską, į Shenandoah, Pa. iš miesto Grass Friedrichsberg, Kreis Kanigsberg, Ostpreussen, jisai paeina iš Gudonių kaimo, parapijos Seirijų, Seintų pav., Suvalkų gub. Turiu svarbų reikalą su juomi, kas jį žino, malonėkite duoti žinią ant šio antrašo: K. Rutkus,

236 N. West str.,
Shenandoah, Pa.

Atytais.

Mums prašo pataisyti šią klaidą „Pajieszkojimuose“. Užbaigoje pirmo pajieszkojimo reikia skaityt: V. Kudaraukas 1408 N. 9-th str. St. Louis, Mo.

Antra ataisa yra paskutiniam pajieszkojime dingusio kasieriaus, reikia skaityt ne iš Springfield, bet „Spring Valley, Ill.“

Isz visur.

Garsinga ir turtinga linija
geležinkelių, tarpe Varšavos ir
Vienos, turės užsimokėti bau-
do 13,867 rublius atlyginimui
skriaudos, kokią padarė kibir-
kštis iš lokomotyvos, iš kurios
kaimoje Gozkovyčių, Lenkijo
je, sudegė katalikų bažnyčia.
—Bepigu provotis su kapitali-
stais bažnyčioms. O kiek loko-
motyvai užkrečia ir sudegina
namų ant kaimų! Tačiau nie-
kas padegėliams jokių atlygų
neatmoka.

Rusų socialdemokratų par-
tija beveik plyšo pusiau. Di-
delė dalis užrubežinių ir vidu-
rinių komitetų susiniove su
„Iskros“ vadovais ir su savo
Centr. Komitetu, ypač su Ple-
hanovu, anot jų, už jo kon-
servatizmą, ir sutvarkė naują
centrą. Tas centras pakvietė
sau į talką partijos žymesnius,
sav prielankius literatus ir iš
jų įsteigė redaktorių kolegiją,
kuri įkurė naują laikraštį, ru-
sišką, „Yperiod“(Pirmyn) dvi-
sanvaitinį. Jis kaštuos Ameri-
kon 80 c. per metus.

Iš Šveicarijos paėjo įdomi
paskala, sulyg kurios, Pleves
užmušėjas, Sazonov, jau nuo
rugpjūčio mėnesio esąs Ciuri-
ke, Šveicarijoj. Jį išvogusi iš
kalėjimo rusų revoliucionistų
t. v. „Bojevaja Organizacija“,
kurios paliepimą jis išpildė
nunovydamas Plevę. Tokiu
budu maskolių valdžia, nese-
nei nusprendusi du žmones į
katorgą, įmetė į kankynes ne-
kaltus. Bet nežinia, vienok ar
ta paskala yra teisinga.

7 sausio Paryžiuje, bažnyčioje
Thoringe, tapo nušautas opa-
tas Chiloup, belaikant jam
prie altoriaus mišias. Nušovė
jį mergaitė, kuri buvo pas opa-
tą už tarnaitę, bet kurią nese-
nei prieš tą kunigas buvo pa-
varęs.

NASZLAITE.

APYSAKA. Parašė M.

Nemuns kriukia ir putoja,
Neša didelės lytis;
Lytis trioška, piestu stoja,
Daro sukurius, vilnis.

Tarp lyčių tų, tarp baisingų,
'Trioškačių vandens gilmėj'
Matom vaizdą stebuklingą:
Reiškias vandenių deivė...

Baimė juodina jos veidą...

Grumiasi ji su lytims.

Geltos kasos nusileido...

Rodos štai ji ir nugrims!

Tik su rankomis ji tverias—
Griebias už lyties vienos;
Tai pakyla, tai vėl nerias,
Vis užliejama bangos...

Tai ne deivė, ne dievaitė

Grimsta tuosiuos sukuriuos:

Tai mergelė, tai našlaitė,

Ką tarnavo, Baisdvariuos!...

Mat ponaitis suviliojo
Ją su grazioms šnekoms;
Ir ji motina pastojo...—
Tankiai teip yr' su mergoms!...

Jis zadėjo jai pavesti,

Ką jam tėvas užrašys;

Jis zadėjo ją vesti

Ir prisiekė ją mylīs.

„Jis tik ai mat ją mylėjęs,—

Šelpė ją ne pinigais...—

Nes ji tuo but netikėjęs,—

Šelpė jausmais, prizadais...—

Ir ne greit ji įtikėjo!

Tik du metai kai praė

Tai dvariokai jau pradėjo

Švempti: „Mūs Ona—ė—ė!“...

Visas dvaras jau švagždėjo,

Kad našlaitė jau nieščia.

Net ik ponui tas daėjo,

Kad ponaitis kaltas čia.

Kartą jis pašaukęs Oną,

Tarė, koliodams kekše:

„Tai tu šitą dergi poną

Ir ponaitį!... Aš tave!“...

Teip užriko ją pamatęs,

Spėjusią jau nusimint;

Velniškai akis pastatęs,

Stengės baimę įvart,

Kad nedrįstų niekam tarti,

Jog čia kaltas jo sunus.

„Tave, kekše tik pakarti,

Ką bedergi mus, ponus!“...

—„Pone brangus! mane myli

Jūs ponaitis... Žada vest...—

Jis ne nor manę per vylį

Į vargus baisius įmest;—

—„Mane imt jisai ketina“...

—„Von! nelok teip ant sunaus!...—

Ar matai tą karabiną?

Galas bus čia tau tuojaus!“

Puolė ji prieš jį ant veido—

Ėmė kojas jam bučiuot,

Pons truputį atsileido,—

Tarė: „Tau nereiks dejuot...—

Aš atleidžiu tą kaltybę...—

Tau nereiks veltai prazut.

Tik per „kamišką“ kvailybę

Nenorėk mums lygi but!“...

Nė žodelio jam neatsakius,

Ji pakilusi staiga,

Greit išbėgo lyg apjakus,

Kur jos buvo gulykla.

Spaudžiama baisaus kaktumo

Bebalsingai sau raudo'...

Tik ponaidio to gerumą

Ji atminusi, apsto'

Prieš paveikslą ji parkritus

Meldėsi karštai—karštai.

Ašaros per veidus ritos,

Viltis augo vėl augštai.

Mat ponaitis mokslus ėjo

(Baigė jis jau juosius eit).

Ant velykų jis turėjo

Jau namo parvykti greit.

„Netoliesia—ačiū Dievui

Ir velykos. Parvažiuos

Jis svečiuos; sakys jis tėvui,

Jog manęs ne'pleis... Neduos

Jis kalbelėms mane tvoti.

Toks jis geras... ir ne paiks,

Tai ar gal melagium stoti?

Mokslus šįmet jau pabaigs

Ir paskui—kaip jo kalbėta,—

Prie altoriaus mane ves...—

Dieve! gal širdij zadėta?...—

Ne, o ne!—Manęs ne mes!“

Jai per naktį ta svajonė,

Nedavė akių sudėt.

Ugdė viltį; abejonę

Pirmą syk pradėjo sėt.

* Teip tai vargšė našlaitėlė

Keturias naktis kentėj'

Nedėlioje prie kunigėlio

Ji išpažinties nuėj'

Bailiai ji išsipazino.

Kunigs, kurs žinoj' prieš tai

Kas per destis, ją mokino,

Bauzdams: „Ar gi nežinai,

Ar ne supranti, jog ponas

Buvo, o ir bus ponu?—

Jam nevelyja jo stonas
 Lygītis su muziku...—
 Tu muzikė—tavę vesti
 Jis negali niekada...
 Tu turėjai tai suprasti,
 Tu žinojai... Tu kalta!"...
 Ilgai kunigs ją „mokino”
 Žodžiais teip baisiais, šiurkščiais.
 Bet ant galo suramino:
 „Melskis—Dievas tau atleis...
 Išrišimo dar negausi—
 Tris nedėlias metavok:—
 Sausą duoną tik ragausi;
 Sykį tik per dien kramsnok.....

* * *
 Ji dabar tikrai žinojo,
 Jog kalta ji tik viena.
 Graudžiai per naktis raudojo,
 Pasnjkavo kasdiena.
 Bet ir kunigo net žodžiai
 Neturėjo jai svarbos:
 Vis ponaičio laukė godžiai,—
 Laukė lyg giedrios dienos.
 Slinko teip lėtai tos dienos,
 O teip sunkios buvo jos!
 Pirštais badė ją kiekvienas,
 Šaipėsi be paliovos...
 Ponui ji dabar ne tiko—
 Pavertė ją kiauline.
 Nes šešėlis jos tik liko—
 Kaip gal but kambarinė?!..
 Teip dvi savaites ji nyko—
 Laikė ją viena mislis...
 Štai ant galo ir parvyko
 Josios vargo priežastis!..
 Džiaugsmas ėmė ją ir baimė:—
 Kaip su juo pasimatyt?
 Kas bus: laimė, gal nelaimė?
 Kas ant to gal atsakyt?
 Vargnešėlė pirmą dieną
 Da nedrįso prie jo lįst.
 Ant rytojaus ji tik viena
 Gavo kambarį išvyst.
 „Labą dieną, Edžiuk brangus!”—
 Tarė jautriai ir karštai.
 Šits akių pastatęs langus:
 „Labą-dien”, —niurnė' šaltai,
 Ją išvydęs jis nustebo...
 Nors pirm to jau jis girde',
 Jog tik dėti ją į grabą...
 Tėvas jamjam teip kalbė'...
 Mandagiai jis jaijai tarė:
 „Laiko neturiu, Onyt!”
 Ir duris tuo prasidare:
 „Mudu šnektelsiva ryt”...
 Ji išėjo.....

* * *
 Ryto metą
 Ji išgirdo, jog Edžiuks
 Rengiasi važiuot pas tetą,
 Kur mat busias gers baliuks;
 Ir jog ten besivaišysias,
 Dyklaikis kol nepraeis;
 Jog namo jau nebegrišias—
 Stačiai miestan besileis.
 Šitojė žinia našlaitė
 Kirto kaip aštriu kirviu.
 Bėgo greit ji pas ponaitį,
 Spaudžiama tuo koktumu.
 Besirengiantį užtiko
 Jį savamjam kambarį.
 „Išvažiuoji!?”—ji suriko
 Ir sugriuvo priešais jį.
 Jis pakėlęs pasodino
 Jąją ant kedės minkštos
 Ir veidmainiškai ramino,
 Jog jis neužmiršęs jos.
 Taręs tai jisai nuspiovė...
 O našlaitė, vos gyva,
 Net kvėpuoti jau paliovė
 Mirštamai apalpdama...
 Išvedė jis ją ant vėjo,
 Kad truputį atgaivyt,
 Ir užriko ant vežėjo
 Greitai arklius užkinkyt.

* * *
 Atsipeikėjus našlaitė
 Vaikščiojo lyg nesvaimėj.
 Ji nuė' į kamaraitę,
 Kur jos patalas stovėj';
 Kur ilsėjos, kur liudėjo
 Trijų metų tas naktis;
 Kur į širdį nuodus dėjo
 Viltvilingoji angis!...
 Lovą dailiai ten paklojo,
 Ėmė „muką” dar kaišyt.
 „Ponai Tavę kryžiauvojo...
 Nor jie da Tavę kankyt...
 Ne,—Dieveli aš neduosiu!
 Nebijok Tu jų, Dievu!...
 Mudu eisiva... važiuosiv...
 Ten, toli... Palauk, Edžiuk!”...
 Metė viską to' pat vietoj
 Ir išbėgo lauk dagiai.
 Čion pamatė jau karietoj
 Edžių lekiantį smagiai.
 „Edžiau!” Ji sukliko garsiai
 Negirdėtinu balsu.—
 Ir kur Nemuns kriokė narsiai
 Bego ji tiesum taku.....
 (Užbaiga bus.)

Ekonomiškas persipildymas
 po Lenkiją privarė žmones
 darbininkus prie baisaus var-
 go. Tukstančiai vargdienių po
 miestus, išblyškę kaip šešėliai,
 vaikščioja negaudami nė tokio
 darbo, už kurį gautų pavalgyt.
 Labiausia skursta proletariusus
 Lodzej, toj stambiausioj sėde-
 nėj audeklų manufaktūros.
 Praėjusiam mėnesyje buvo su-
 rankiota nuo gatvių 126 žmo-
 nės, parkritę nuo išalkimo. Lab-
 darių izdai teipgi ištuštėjo. A-
 kyvą statistiką lenkų laikraš-
 čiai paduoda apie neturčių hi-
 gijenišką stovį Lenkijoje. Pa-
 sirodo, kad Kielcuose žmonės
 vargšai eina pirtin sykį ant
 metų; Plocke ir Kališiu—sy-
 kį per 1½ metų; Liubline—per
 2-jus metus; Siedlecuos, Čens-
 takavoj—per 4 metus, o Lod-
 zėj... dar rečiau negu Čens-
 kavoj.

Arcivyskupas Nozaleda, iš
 provincijos Valencija, Ispani-
 joje, apskundė vokiškam su-
 dui vokišką dienraštį „Taegli-
 che Rundschau”, kurs pavadi-
 no arcivyskupą „žmogum nie-
 kingu ir pardaviku tėvynės”.
 Sudas atsibuvo Berlyne ir nu-
 baudė minėto dienraščio reda-
 ktorių 50-tims markių baudos,
 už tilpusį įzeidziantį ispanų
 kunigą straipsnį.—Na, kur čia
 dabar teisybe? Argi arcivys-
 kupas nevale vadinti „parda-
 viku tėvynės” jeigu jis juom
 iš tikrųjų butų? Juk Vokietija
 „pardavikų” teip bijosi, kad
 išvarinėja iš savo valdybų kar-
 šančius senius, kurie jai pasi-
 rodo nužvelgiamais. O čia už
 pardaviką dar užstojo, vietoje
 pavesti Ispanijos valdžiai jį
 nubauti. Bet nesistebėkim: čia
 matėjo byla neby kokio dris-
 kiaus, o arcivyskupo, už tai
 vokiečių sudžios teip teisingais
 pasirodė.

Nuo Redakcijos.

Už korespondencijas ir apgar-
 sinimus „Vienybės” redaksi-
 ja neatsako.

Aukos kankintiniams.

So. Bethlehem, Pa.	
Juoz. Garšva	50
Fr. Maculovyčia	50
Fr. Ličkūnas	50
Ona Ličkūnienė	50
Aleks. Kucavyčia	25
Juoz. Barštis	25
Petr. Bierukštis	25
Juoz. Pašakarnis	25
Jonas Višniauckas	25
Edr. Sultz	25
Aleks. Anderson	25
Fran. Martišius	25
Bronis Katkauckas	25
Fran. Berchmanas	25
Timofiej Wolski (ruskis)	10
Ona Pašakarniūtė	10
Ona Sultz	10
Stepof Nikonas (ruskis)	10
Smulkesnių	30
Išimant moksl. 2,60 lieka	2,60
Baltimores Teatrališka Dr-stė	3,00
Wick Haven, Pa.	
Juozas Šipis	50
Stanislovas Kasparavyčia	50
Morta Kasparavyčienė	50
Tadas Kasparavyčia	50
Jonas Meldazis	25
Antanas Vareika	25
Povilas Baltošnikas	25
Andrius Kizis	25
Viso	\$3,00
Išimant 1,50 moksl. lieka	1,50
Skotija, Mosend:	
K. Kondrotas	2 šil. 6 pen.
J. Varnaitis	2 „ 6 „
J. Čerkevyčia	2 „
J. Balnius	1 „
U. Strakalaitienė	1 „
K. Martinkevyčia	1 „
Smulkesnių	5 „ 6 „
Viso	14 šil. 6 pen.
Amerikoniskais	3,48
Buvo	\$465,24
Lieka izde	\$475,82

Aukos mokslaeiviams.

Wick Haven, Pa.	1,50
So. Bethlehem, Pa.	2,60
Buvo	\$17,56
Viso	\$21,66

Balius! Balius!

Susiv. L. A. kuopos 68 būs kelemas 28 Sausio 1905 m. ant salės P. Balčičo Breslau, Pa. Užprašome visus iš visos apie linkės kuoskaitlingiause ant to puikaus balius brolius ir sutes. Įžanga dovanai.

Komitetas.

Susirinkimai.

Cleveland, O. S.L.A. 14 k. metinis susir. 22 sausio, 3 po pietų, vietinėj lietuvių bažnytinėj salėje, ant Perry gatvės. Užprašome visus susirinkti, nes bus rinkimas naujo komiteto ir sprendimai svarbių reikalų. Sekr. M. Jokubens.

Wilkes-Barre, Pa. S. L. A. 62 k. 22 sausio 2 po pietų rui-me 16-am ant So. Main str. netoli korto. Komitetas.

Springfield, Ill. S.L.A. 79 k. 22 sausio 2 po pietų, salėje P. D. Fryd, 1224 N. 6-th str. Meldžiame sąnarius susirinkti ir užsimokėti duoklę, nepamirškite teipgi naujų dėl prirašyme. Sekr. D. J. Puišis.

Forest City, Pa. T. M. D. 44 k. metinis sus. 22 sausio 7 vakare pas p. J. Dziką štore. Kviečame visus senus sąnarius užsimokėti duoklę, kad nereiktų kolektavot, ir atsivesti naujus prirašyt. Teipgi bus rinkimas kuopos komiteto.

A. M. Makauckas.

Daktaras provos,

JULIAN CZUPKA,

Adwokatas ir Notary Public.

Ofisas: 3 N. Main st. Wilkes-Barre, Pa., kas diena.
34 Lackavana Ave. Scranton, Pa., Panedėleis ir Ketvergais nuo 6 iki 8 vakarais.

Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scrantuose ir teipgi pas skvairas palidujimus (doviernastis) iš rupina Rosijoje ir Lietuvoj.

A. Maslauckas ir Sunus,

LIETUVIŠKI GRABORIAI.

Karietos ant veseilių, laidotuvių ir krikštynų. Vežimai perkrausty-mui ir t. t.

415 W. Main Street.
PLYMOUTH, PA.

Naujas Telefonas 7031.

Ne reklama!

Tiktai pranešimas broliams darbininkams, kad išėjo nauja, tinkanti socializmo agitacijai knygutė: „Dėl ko lieja žmogus prakaitą?“ (Socialisto knygynėlis Nr. 1), su paveikslėliais. Kaštuoja vienai 10c., 3 už 25c., 7 už 50c., 15 už \$1,00. Teipgi gaunama įvairiose kalbose socialistiškų ir revoliucijinių raštų ir laikraščių. Dėl atsakymo įdekit už 2c. markutę. Atsišaukit pas:

J. O. Szirvydas,
401 E. Main str.
Plymouth, Pa.

Toli nuo kriaučiaus.

Kada Prezidentas Andrew Jacks n garsus tvirto, karakterio vyras, savo garsingo kalbo Washingtono, apkalbėjo budą savo užsiėmimo kaip Aldermono, kur vienas iš kruvos klausytojų atsiliepė: „Toli nuo kriaučiaus!“ Sarmatytis neišpuola kad buvau kriaučium, todėl kad mokačiau siuti reklamią gero kriaučiaus, kurs mokaėjo netik siuti bet ir pritaikinti aprėdalą. Visados buvau teisingas dėl savo pirkijų. Teisingumas užsiėmimo tai šaltinis pasisekimo; kaip greitai išsidirbo pardavinėjimas Triners Amerykoniško Elik-sir kartujį Vina. Yra teisinga prietaisa, kuri nuo visokių nelaimių vidurių apsaugoja, sustiprina ir išgydo. Nedaro stebuklus, bet pagelbsiti kur pagelba yra reikalinga: kaip tai nuo sugedimo kraujo, nervišku-mo, uždegimo žarnų, nuo nesutra-vėjimo, nuoneapetito, nuo sustipri-nimo. Yra geriause sutaisa nuo cystijimo ir atnaujinimo kraujo.

Gaunamas visose aptiekose ir pas patį fabrikantą, Joseph Triner, 799 S. Ashland ave, Chicago, Ill.

Darbininku Viltis,

Smagčiausias
Lietuviškas Lalkrasztis.

Nesilaiko jokių partijų — dėlto jo zinios teisingiausios. Išėina kas subata ir kaštuoja tik \$1.50 už visus metus. „VILTIS“ savo skaitytojams duoda dideles dovanas: laikrodžius, laikrodėlius, auksinius žiedus ir t. t. Kaip gauti tas dovanas, paaiškina „VILTYJE“. Parašyk Postal Card'ę atsiuzdamas savo adresą, o gausi už dyką porą numerių „VILTIES“ su paaiškinimais.

Adresas:

„Darbininku Viltis,”
SHENANDOAH, PA.

Naujausios knygos:

Apie konstituciją	15c
Seniems kanauninkams ir pralotams, klebonams ir jauniems kamendariams	10c
Už ką mes lenkams turim but dėkingi	15c
Tėvynainių giesmės	15c
Jozapa Miglovaras rasztai	10c
Spartakas, apysaka isz vergų sukėlimo gadynės	20c
Gyvenimo laszai	15c
Jaunikaičiams dienos	20c
Spauda leista	2c
Džiova ir kova su ja	30c.
Tautiškas atgijimas lietuvių ir kitų tautų	20c.
Dykaviečių apmedžiavimas patarmės ukininkams	30c.
Trumpa visatina Istorija dalis I senovės Istorija	25c.
Sodžiaus vaizdelei apysakutė iš sodzių gyvenimo	5c.
Paprasti rakandai ir išdarbiai iš šakų	25c.
Kaip reik pinti rėčkas, baldai ir kiti pinamieji daiktai	30c.
Ką ir kaip kai-kurie amatai dirba dalis I	20c.
Pranašavimai Michaldos karalienės iš Sabbos	15c.
Pragaro gilmės juokingas aprašymas apie kankynes pragare	15c.
Darbininkų Balsas No. 1 2 3, ir 4 1904 po	15c.
Girtuoklų Adynos	10c.
Kunigo naudą velniai gaudo	5c.
Davatkų gadzinkos.	15c
Zodynas Juškos antra dalis nuo E. iki J. Plačėi išaiškinta	2,00
Ašis (apysaka iš darbininkų gyvenimo).	5c
Prie žydų klausimo.	5c
Kovoje už laisvę, (drama 3 veikmėse).	10c
Viennos revoliucija 1848 m.	10c
Komunistų manifestas.	20c
Darbininkų Balsas.	15c
Naujes Lietuviškas Kalbomokslis Dovanėle vaikams ir sodiečiams	25c.
Pasiskaityk skriaudžemas lietuvi! 10c	

Adresuokit:

J. J. PAUKSZTIS & CO.
224 E. Main St.
PLYMOUTH, PA.

HOTELIS
K. Strzeleckio.

276 E. Main str. Plymouth, Pa
Užlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus alučio, puikiai kvėpiančių Cigarų, ir reikale suteikia draugišką rodą. Jeigu nori linksmai laiką praleist ir išgirst skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užėik pas K. Strzelecki.